

SOOLISE VÕRDÕIGUSLIKKUSE
JA VÕRDSE KOHTLEMISE VOLINIK

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondid

Eesti
tuleviku heaks

Projekti mõju võrdsete võimaluste edendamisele

Meede „Tööturul osalemist toetavad hoolekandeteenused“ tegevused „Eakate, erivajadustega ja toimetulekuraskustega inimestele ning nende pereliikmetele töölesaamist toetavad hoolekandeteenused“

livika Kalden

ÜKP fondide võrdõiguslikkuse kompetentsikeskus

23. ja 25. august 2016 (Tallinn, Tartu)

Võrdsete võimaluste edendamise kohustus

Struktuurivahendite rakendamise 2014-2020 perioodil on Euroopa Sotsiaalfondist rahastatavates projektides kõikide tegevuste kavandamisel, elluviimisel, seires ja hindamisel **kohustuslik**:

- **edendada** soolist võrdõiguslikkust
- **vältida** diskrimineerimist (soo, vanuse, rahvuse, nahavärvuse, puude, seksuaalse sättumuse, veendumuse alusel)
- **tagada** puuetega inimestele juurdepääs

Proaktiivne lähenemine!

Soolise vördõiguslikkuse edendamine

Info taotlusvormis

Kas projekt on naiste ja meeste võrdseid võimalusi edendava mõjuga?

Mõju võrdsete võimaluste tagamisele on toetav, kui projekti:

- tegevuste peamiseks eesmärgiks on soolise võrdõiguslikkuse edendamine või
- tegevuste kavandamise ja elluviimise kõigis etappides on võetud arvesse soolist aspekti (on rakendatud soolõime põhimõtet)
- tulemus- ja väljundindikaatorite baas- ja sihttasemed näitavad soolise ebavõrdsuse /soolise lõhe vähenemist meeste ja naiste olukorras

Sooline võrdõiguslikkus

- Põhimõte, mille järgi peavad naistel ja meestel olema hariduse omandamisel, tööelus ning teistes ühiskonnaelu valdkondades osalemisel võrdsed õigused, kohustused, vastutus ja võimalused
- Soolise võrdõiguslikkuse edendamise eesmärk on saavutada ühiskonnas olukord, kus kõik inimesed on vabad arendama oma võimeid ja tegema valikuid, mida ei piira traditsioonilised soorolliootused

Soostereotüübid

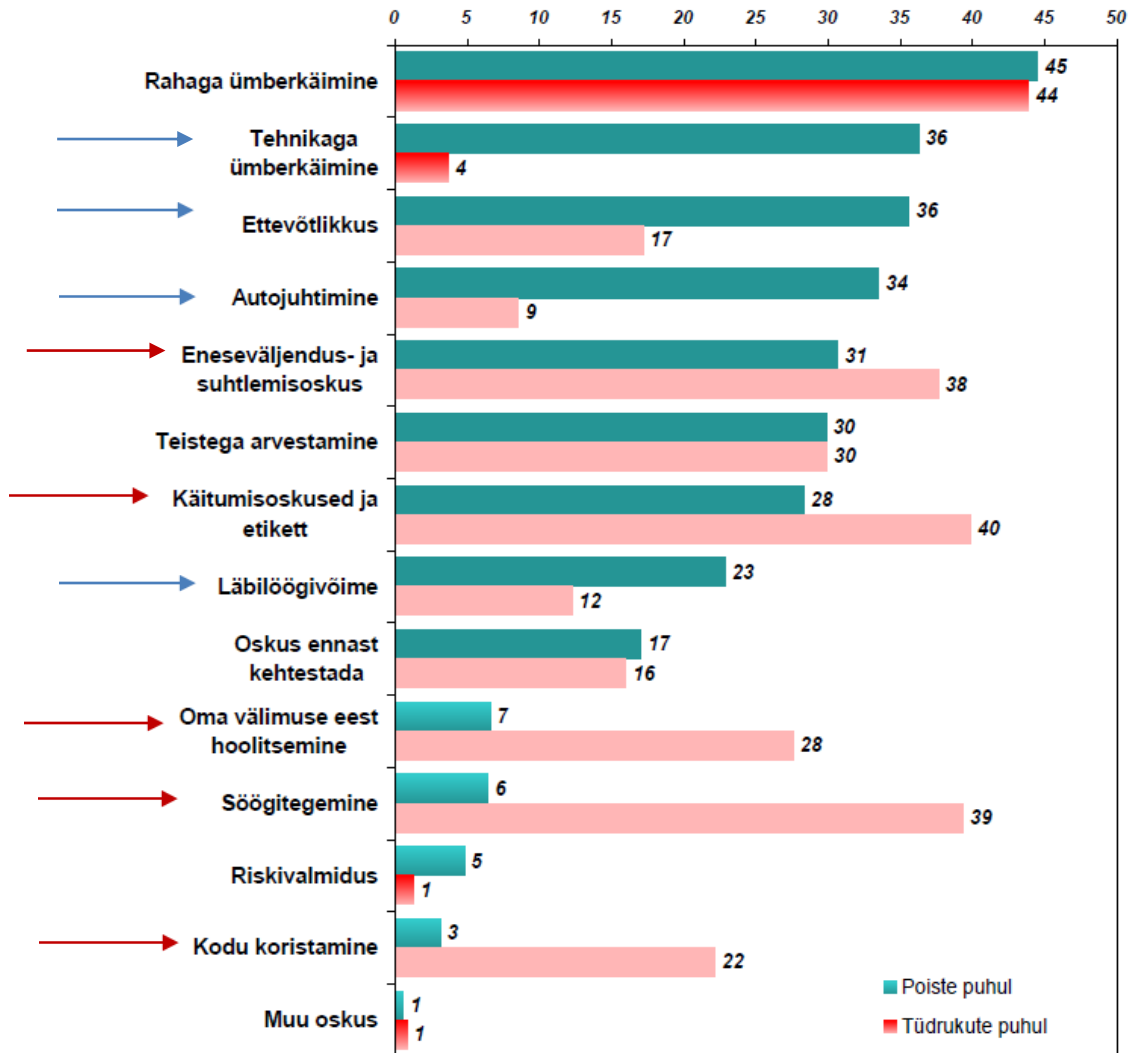
Soostereotüübid on mingis kultuuris ja mingil ajaperioodil kehtivad lihtsustavad ning liigselt üldistavad, kuid ühiskonnas sügavalt juurdunud uskumused ja hoiakud naiste ja meeste erinevuste, iseloomude, omaduste, neile sobivate rollide, ametite, käitumise, välimuse jms kohta

Soostereotüübid kehtivad

- mehelikkuse ja naiselikkuse kohta
- meestele ja naistele sobivate pere- ja ametirollide kohta
- naistele ja meestele sobivate tööde sisu kohta

Milliste oskuste ja omaduste arendamist peetakse oluliseks poiste ja tüdrukute kasvatamisel?

(Soolise võrdõiguslikkuse monitooring, 2013)

Soolise ebavõrdsuse olukord

Naistel suurem hoolduskoormus

Töö- ja pereelu ühitamise raskused

Naiste majanduslikult ebasoodsam olukord (sooline palgalõhe)

Naiste suurem vaesusrisk (vanemaealistel lisanduvad ka terviseprobleemid)

Sooline võrdõiguslikkus läbiva eesmärgina

Toetatavad tegevused peavad aitama kaasa:

- hoolduskohustuste võrdsemale jaotumisele meeste ja naiste vahel
- naiste jätkusuutliku osaluse ja edu tagamisele tööhõives
- naiste majandusliku iseseisvuse suurenemisele, sh soolise palgalõhe vähenemisele
- erivajadusega naiste ja meeste osaluse ja edu suurenemisele tööhõives
- nii meestele kui naistele pakutavad avalikud teenused peavad olema samaväärse kvaliteediga

Miks on teenuste osutamisel ja arendamisel oluline arvestada soolist aspekti?

- Kohalik omavalitsus peab alati tegutsema oma elanike huvides sh võttes avalike teenuste kujundamisel arvesse naiste ja meeste erinevat olukorda, staatust, huve ja vajadusi
- Soolises lõikes mõju analüüs annab rohkem teavet kavandatavate tegevuste võimalikest tagajärgedest ja mõjudest elanikele (nii meestele kui naistele)
- Tegevusi kavandades ja läbi viies on vaja silmas pidada, et tahtmatult ei taastoodetaks traditsioonilisi soolisi stereotüüpe ja ei süvendataks soolist ebavõrdsust vaid tegutsetaks nii, et jõutaks soolise võrdõiguslikkuse eesmärkide saavutamiseni

Sooliselt võrdne kohtlemine avalike teenuste osutamisel

Selleks, et tagada nii meestele kui ka naistele nende vajadustele vastavad võrdselt hea kvaliteediga avalikud teenused, on vaja teenuse osutamise ja arendamise protsessis pidevalt koguda andmeid, analüüsida ja otsida vastuseid järgmistele küsimustele:

- Milline on naiste ja milline meeste rahulolu tase pakutavate teenustega?
- Kas meestele ja naistele pakutavad teenused on samaväärse kvaliteediga?
- Mis on keskmine teenuse osutamise aeg, teenuse hind, teenuse ooteaeg, rahulolu teenusega jne naiste ja milline meeste puhul?

Koduhooldusteenuste analüüs Rootsis Botkyrka omavalitsuses

Analüüsi meestele ja naistele osutatavate koduhooldusteenuste mahtu, kulusid ja teenuste iseloomu

Uuringu tulemused näitavad, et avalike teenuste mahu, kulu ja iseloomu analüüs soolises lõikes annab olulist teavet

- võimalikust ebavõrdsest juurdepääsust teenusele
- sooliselt stereotüüpsest lähenemisest teenuse osutamisele, mis toob kaasa erinevused meestele ja naistele osutatavate teenuse kvaliteedis

ning võimaldab vajalike meetmete rakendamise ja teenuste ümberkujundamise abil pakkuda paremaid avalikke teenuseid nii meestele kui naistele.

Soolise aspektiga arvestamine projektides

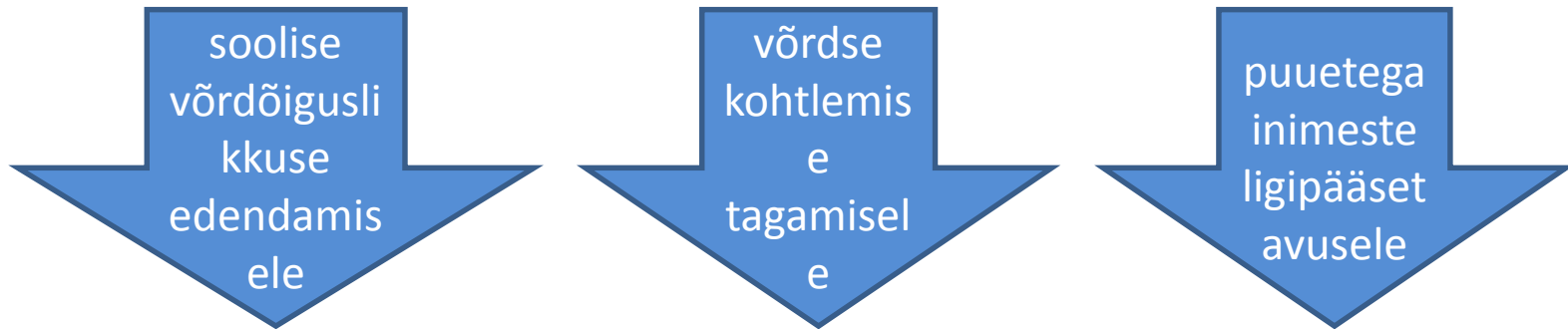
Projektitaotlus, millesse on lõimitud sooline aspekt, sisaldab järgmisi elemente:

- olukorra kirjelduses on andmed eristatud soo järgi ja on analüüsitud naiste ja meeste olukorra erinevuste põhjusi
- on seatud eesmärgid soolise võrdsuse saavutamiseks
- projekti sihtgrupp on kirjeldatud soo lõikes
- projekti tegevused on valitud ja korraldatud selliselt, et nendest saaksid võrdväärselt kasu nii sihtgrupis esindatud mehed kui naised
- seires ja aruandluses kogutakse ja analüüsitakse andmeid soo kaupa
- on valitud mõõdikud soolise võrdõiguslikkuse edendamise tegevuste tulemuste mõõtmiseks

Vaata ka: <http://www.vordoigusvolinik.ee/wp-content/uploads/2015/12/Taotleja-taotlusvormi-juhend.pdf>

Projekti eeldatav mõju

Taotluses on kirjeldatud projekti tegevuste ja tulemuste mõju:

- tööhõivesse liikunud naiste osakaal suurenenud
- teenuseid kasutanud ja tööhõivesse liikunud puudega naiste ja meeste osakaalud on enam vähem võrdsed
- puudega inimeste tööturule sisenemise või tööturul jätkamise võimekus on suurenenud

Teenused puuetega inimestele

- Tugiisikuteenuse ja isikliku abistaja teenuse osutamine peab soodustama puuetega inimeste iseseisvat toimetulekut ja nende täielikku kaasamist kogukonda, sh juurdepääs tööturule
- Iseseisva toimetuleku toetamine ei tähenda ainult puudega inimese põhivajaduste rahuldamist vaid ka tuge juurdepääsul informatsioonile ja vajadusel tuge otsuste tegemisel
- Oluline on tagada, et teenuste osutamisel säiliks puudega inimesel otsustusõigus selle üle, kes on tema tugiisik, millist tuge talle pakutakse, kus seda pakutakse ja millal

Diskrimineerimise vältimine

- Keelatud on igasugune diskrimineerimine soo, rassi või rahvuse, usutunnistuse või veendumuse, puude või seksuaalse sättumuse põhjal.
- Projektide ettevalmistamisel ja rakendamisel:
  - projekti tiimi valikul /värbamisel
  - partnerite valikul
  - kaasamisel
  - tegevuste elluviimisel

Puuetega inimeste juurdepääs

Hõlmab ligipääsu:

- Füüsilisele keskkonnale
- Transpordile
- Teabele ja suhtlusele, sealhulgas IKT-le
- Toodetele ja teenustele, mida pakutakse avalikkusele

ÜKP võrdõiguslikkuse kompetentsikeskus

- Abimaterjalid, lisainfo ja nõustamine,
tugi

<http://www.vordoigusvolinik.ee/kompetentsikeskus/>

- Liivi Pehk- liivi.pehk@svv.ee
Iivika Kalden- iivika.kalden@svv.ee

Telefon: 6269 054

SOOLISE VÕRDÕIGUSLIKKUSE
JA VÕRDSE KOHTLEMISE VOLINIK

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondid

Eesti
tuleviku heaks

Tänan!

Iivika Kalden

iivika.kalden@svv.ee

6269 054

ÜKP fondide võrdõiguslikkuse kompetentsikeskuse nõunik
Võrdõigusvoliniku kantselei